Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister 12/10

Generale Thesaurie
Directie Buitenlandse Financiële Betrekkingen

Persoonsgegevens

nota

Kabinetsappreciatie NGO-publicatie over het LNG-project in Mozambique

Datum
9 oktober 2024

Notanummer
2024-0000462645

Bijlagen
1. Kamerbrief
2. Samenvatting NGO-publicatie

Aanleiding

Op 11 juni 2024 is een publicatie verschenen van NGO's over het LNG-project in Mozambique. De Tweede Kamer heeft op 25 juni 2024 om een kabinetsappreciatie van deze publicatie gevraagd. Met deze nota doen wij hier een voorstel voor.

Beslispunten

- Bent u akkoord met bijgevoegde Kabinetsappreciatie (bijlage 1)? Indien akkoord: kunt u dan de Kamerbrief (bijlage 1) ondertekenen? U stuurt de Kamerbrief mede namens de minister voor BHO. Wanneer de minister voor BHO ook akkoord is, zullen wij de antwoorden naar de TK verzenden.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- In 2020 is een exportkredietverzekering (ekv) afgegeven voor het LNG-project. In 2021 is het project na een terroristische aanval stilgelegd. Een eventuele deelname aan een herstart wordt thans zorgvuldig beoordeeld.
- De auteurs van de NGO-publicatie zijn kritisch op het beoordelingsproces in 2020. Volgens de auteurs was dit proces gericht op goedkeuring. Zorg van de NGO's is dat de herbeoordeling van het LNG-project ook niet goed is ingericht. In de NGO-publicatie zijn hiervoor aanbevelingen opgenomen (zie bijlage 2).
- In de kabinetsappreciatie geeft u aan dat het bovenstaande beeld niet wordt herkend. U benadrukt dat de lessen die zijn getrokken uit het beoordelingsproces uit 2020 worden meegenomen in de herbeoordeling van het LNG-project. Deze lessen komen voor een belangrijk deel overeen met de aanbevelingen in de NGO-publicatie over het beoordelingsproces in 2020.
- De NGO's zijn daarnaast onder meer kritisch over de transparantie over de ekv in het algemeen. De NGO's stellen ook dat hun inbreng over projecten en ekv-beleidskaders door uitvoerder Atradius Dutch State Business (ADSB) en de ministeries (FIN en BHO) onvoldoende worden betrokken.
- In de NGO-publicatie zijn hiervoor ook aanbevelingen opgenomen. In de kabinetsappreciatie gaat u hierop in: het belang van transparantie en de rol van NGO's wordt benadrukt. U nodigt daarom de NGO's uit om hun inbreng over projecten en de ekv te blijven delen, maar u onderstreept ook dat het staande ekv-beleid al recht doet aan de aanbevelingen over deze punten.
- Bovenstaande appreciatie is in lijn met eerdere communicatie met de Kamer.

Toelichting

NGO-rapport

- Het betreft een publicatie van Global Justice Association. Deze NGO-publicatie (11 juni 2024) is geschreven in opdracht van Milieudefensie en BothENDS.
- De aanbevelingen en reactie daarop vanuit FIN (zoals ook vervat in kabinetsappreciatie) zijn hieronder samengevat:

Aanbevelingen NGO's	Reactie FIN
Herbeoordeling Mozambique LNG-project	
- Maak beter gebruik van: lokale en internationale bronnen, zoals (lokale) NGO's en de Nederlandse Ambassade in Mozambique. - Versterk de eigen informatiepositie van ADSB en de Nederlandse staat. - Onderzoek de grondoorzaken van de veiligheidssituatie in Mozambique.	- De aanbevelingen komen overeen met de aanbevelingen uit het zogenoemde Proximitiesrapport. - Het onderzoeksbureau Proximities heeft in 2022 een onafhankelijke evaluatie uitgevoerd naar de beoordeling van de veiligheidssituatie in 2020 door ADSB en de Nederlandse staat. - De aanbevelingen van Proximities zijn opgevolgd en onderdeel van het herbeoordelingsproces. De Kamer is hier eerder over geïnformeerd.
- Voer de motie Thijssen c.s. uit, die oproept om de Kamer vooraf te betrekken over de beslissing over herstart LNG-project. - Geef volledige openheid aan Kamer over Nederlandse deelname aan het LNG-project.	- Lijn van het vorige kabinet over motie wordt gevolgd: vasthouden aan gangbare procedure waarbij achteraf parlementaire verantwoording wordt afgelegd over uitvoering ekv. De Kamer is onder meer in december 2023 over geïnformeerd. - De Kamer wordt zo goed als mogelijk geïnformeerd over het LNG-project. Het vorige en huidige kabinet heeft Kamer uitgebreid geïnformeerd over deelname.
- Zorg voor een betere afhandeling van Woo-verzoeken over het LNG-project.	- Er wordt erkend dat de Woo-verzoeken niet binnen geldende termijnen zijn afgehandeld. Dit komt door de omvang van de te beoordelen documenten (bijv. voor één Woo-verzoek: 23.000 pagina's) en de tijd die nodig was voor de zienswijzen. - Bij de behandeling van bovenstaande Woo-verzoeken is niet alles goed verlopen. Lessen hieruit zijn opgenomen in een nieuwe Woo werkinstructie tussen ADSB en FIN/BHO. Woo-termijnen voor grote verzoeken blijven evenwel uitdagend.
EKV in het algemeen	
- Stel inbreng NGO's centraal in besluitvorming. - Verbeter transparantie rondom de afgifte van zogenoemde hoge risico projecten (projecten met grote potentiële MVO-risico's).	- Inbreng van NGO's en transparantie is essentieel. Inbreng NGO's wordt nadrukkelijk meegewogen door ADSB en FIN/BHO. Mochten NGO's dit anders zien, dan staan wij open om daarover het gesprek aan te gaan. - Met huidig transparantiebeleid heeft ADSB evenwicht gevonden tussen het belang van transparantie en belangen van exporteurs. Belang om dit blijvend te evalueren, ook hier open voor inbreng van NGO's.
- Bouw in de polis een juridische mogelijkheid in om uit een ekv-polis te stappen, bijv. bij grote MVO-risico's.	- Het intrekken van afgegeven polissen is alleen mogelijk indien sprake is van bijv. verzuim of fraude door de verzekerde partij. - MVO-risico's worden nadrukkelijk beoordeeld en gewogen vooraf afgifte polis en na afgifte hoge risico's projecten actief gemonitord door ADSB.

Communicatie
In overleg met Directie Communicatie worden reactieve woordvoeringslijnen voorbereid.

Politiek/bestuurlijke context
- Op 26 oktober 2023 heeft de TK de motie Thijssen c.s. aangenomen die het kabinet oproept om een beslissing over het verstrekken van een ekv voor het LNG project uit te stellen tot de uitkomsten van het herbeoordelingsproces duidelijk zijn en zijn besproken in de TK. In een Kamerbrief van 15 december 2023 zet uw voorganger uiteen dat het kabinet vast wenst te houden aan het beleid om de Kamer niet vooraf te betrekken bij de besluitvorming over het verlenen van een ekv. Wel is in de brief toegezegd de TK zo goed mogelijk te informeren over de besluitvorming over de herstart.
- Via de Regeling van Werkzaamheden op 25 juni 2024 is het Kabinet door de TK verzocht om een appreciatie over het onderhavige NGO-rapport.
- Op 27 november 2024 staat een commissiedebat ekv gepland met de vaste Kamercommissie Financiën.
- U heeft op 24 september 2024 de beantwoording van Kamervragen van Hirsch een Van der Lee (PvdA-GL), Teunissen (PvdD) en Koekkoek (Volt) met de Kamer gedeeld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.